

Regionų komiteto nuomonė „Judumo mieste veiksmų planas“

(2010/C 232/05)

REGIONŲ KOMITETAS

- kalbant apie ES finansuojamus projektus, ragina Komisiją skirti reikiamą dėmesį judumui mieste pasitelkiant struktūrinius fondus ir sanglaudos politiką, EIB ir ERPB,
- mano, kad būtina didesnė Europos visų sričių politikos ir iniciatyvų dermė, o svarbiausia kompleksinis požiūris į urbanistikos politiką,
- dar kartą pakartoja, kad pritaria tvaraus judumo mieste planų rengimui, bent jau didesniuose miestuose; pritaria skatinamųjų priemonių ES lygiu įgyvendinimui, kad miesto transporto projektų europinis finansavimas būtų skiriamas tik tuo atveju, jeigu yra sudaryti šie planai bei priimti viešojo ir privatačiojo sektorių partnerystės susitarimai,
- Europos Komisija turėtų paskatinti valstybes nares siekti, kad šie planai taptų privalomi visiems dideliems miestams ir sukurti atitinkamas paskatas, kad vietos valdžios institucijos būtų skatinamos rengti tokio pobūdžio planus,
- ragina Komisiją, pagal ES masto Žaliosios vėliavos programą, įsteigti metinį europinį apdovanojimą už puikias transporto srities iniciatyvas, kurias galima įgyvendinti ir kitose valstybėse ir kuris būtų skiriamas vietovėms, kuriose aplinkos taršos lygis yra žemas, o spūsčių – mažai,
- ragina Komisiją skubiai pradėti siūlomą tyrimą dėl miestams aktualių aspektų, susijusių su transporto rūšių išorės sąnaudų internalizavimu, kad būtų pasiekta skirtingų transporto rūšių sąnaudų pusiausvyra.

Pranešėjas:	Seras Albert Bore, Birmingemo miesto tarybos narys (UK / ESP)
Pamatinis dokumentas:	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Judumo mieste veiksmų planas“
	COM(2009) 490 galutinis

I. BENDROSIOS PASTABOS

Pagrindimas

1. 2008 m. Regionų komitetas ⁽¹⁾ pateikė nuomonę dėl Europos Komisijos žaliosios knygos „Nauja mobilumo mieste kultūra“ ⁽²⁾. Po to, 2009 m. balandžio mėn., buvo parengtas *Judumo mieste veiksmų planas* ⁽³⁾ reaguojant į Europos Parlamento pranešimą savo iniciatyva ⁽⁴⁾; Regionų komitetas šiame pranešime pritarė nemažai ES lygiu sukurtų judumo mieste iniciatyvų;

2. Regionų komitetas pritarė modeliui, pagal kurį judumo mieste planai įgyvendinami laikantis tvarių ilgalaikių viešojo sektoriaus tarpusavio partnerysčių ir (arba) viešojo ir privataus sektoriaus partnerysčių susitarimų arba judumo susitarimų, bei paprašė Komisijos pagal Sanglaudos politiką parengti finansavimo priemonę, kuria regionai ir miestai galėtų tiesiogiai naudotis ir kuri paskatintų miestus rengti judumo planus. Atsakomybė už judumo mieste planų parengimą ir įgyvendinimą tektų patiems miestams;

3. Europos Komisijos taip pat buvo paprašyta prisidėti prie šio proceso finansuojant iniciatyvas, apdovanojimų programas ir keitimąsi geriausia praktika, įvedant ženklą, lygiavertį visoje ES galiojančiai mėlynosios vėliavos programai, pagal kurią apdovanojamos kokybiškas turizmo paslaugas teikiančios pakrantės teritorijos; šis ženklas, remiantis konkrečiais rodikliais, būtų skiriamas miestams, kuriuose taršos lygis yra nedidelis, o spūsių – mažai;

4. mano, jog būtinas Europos masto derinimas, ypač susijęs su transporto priemonėms taikomais techniniais reikalavimais (pvz., dyzelino suodžių dalelių filtrų įmontavimu jau esančiose transporto priemonėse), infrastruktūros technine įranga ir transporto paslaugomis bei Europos teršalų išmetimo ir triukšmo standartus atitinkančiu žymėjimu (plokštėmis ir ženklais) dėl transporto priemonių teisės įvažiuoti į žaliąsias zonas;

(1) Nuomonė *Žalioji knyga dėl miesto transporto* (pranešėjas Albert Bore). CdR 236/2007 fin.

(2) COM(2007) 551.

(3) Nuomonė *Judumo mieste veiksmų planas* (pranešėjas Albert Bore). CdR 417/2008 fin.

(4) Pranešimas dėl Judumo mieste veiksmų plano (pranešėjas Gilles Samary). INI/2008/2217.

5. be to, Regionų komitetas pareiškė ⁽⁵⁾, kad didesnis dėmesys turėtų būti skirtas judumo mieste socialiniam aspektui, nes tai yra priemonė socialinei ir teritorinei sanglaudai miestuose ir užmiestyje skatinti;

6. Komisija jau patvirtino Judumo mieste veiksmų planą ⁽⁶⁾, kuriame siūloma 20 priemonių skatinti vietas, regionų ir nacionalines valdžios institucijas ir padėti joms pasiekti tvaraus judumo mieste tikslus. Pirmą kartą yra pateikiamas išsamus galimos paramos tvariam judumui mieste paketas;

7. Komisijos pasiūlyti veiksmai turi būti pradėti įgyvendinti per ketverius metus nuo veiksmų plano priėmimo, tačiau Europos Komisija peržiūrės veiksmų plano įgyvendinimą 2012 m. ir tada nuspręs, ar reikia imtis papildomų veiksmų.

Pastabos dėl Europos Komisijos judumo mieste veiksmų plano

8. Regionų komitetas palankiai vertina tai, kad Europos Komisija jau paskelbė *Judumo mieste veiksmų planą*, kuriame išdėstyti gyvybiškai svarbūs klausimai, susiję su geresniu judumu mūsų miestuose;

Veiksmų plano ekonominis ir aplinkosauginis pagrindimas

9. Europos Komisija nurodė, kad 72 proc. ⁽⁷⁾ Europos gyventojų gyvena miestuose. Šis skaičius iki 2050 m. padidės iki 84 proc. Transporto tvarumas tapo iššūkiu miestams konkurencingumo (spūstys, transporto sąnaudos) ir aplinkosaugos (oro tarša, triukšmas) požiūriu;

(5) Nuomonė *Žalioji knyga dėl teritorinės sanglaudos* (pranešėjas Jean-Yves Le Drian). CdR274/2008 fin.

(6) COM(2009) 490.

(7) Jungtinės Tautos, *World Urbanization Prospects: The 2007 Revision*.

10. Regionų komitetas pripažįsta esminę judumo mieste ir miesto transporto svarbą Europos atečiai, nes tai remiasi trimis pagrindiniais tvaraus vystymosi ramsčiais:

- **ekonominiu ramsčiu**, nes transporto spūstys trukdo ekonominiam konkurencingumui (vėlavimai, darantys poveikį prekybai, didesnės prekių vežimo sąnaudos, kt.). Miestai yra ekonominis Europos variklis, nes daugiau kaip 70 proc. ekonominės gerovės Europos Sąjungoje sukuriama miestuose. Tačiau 7 proc. šios gerovės iššvaistoma nelaimingų atsitikimų, spūsčių, žalos sveikatai ir aplinkai sąnaudoms padengti,
- **aplinkosaugos ramsčiu**, nes automobilių ir sunkvežimių keliami tarša ir spūstys didmiesčiuose ir miestuose bei tarp miestinės kelionės yra viena pagrindinių kliūčių Europos Sąjungai sėkmingai pasiekti 20-20-20 tikslą. Variklinis kelių transportas miestuose išmeta 40 proc. šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir iki 70 proc. kitų teršalų. Akivaizdu, kad, įgyvendinus miesto transporto modalinį poslinkį (viešasis transportas yra pagrindinis sprendimas), Europos vystymasis taps tvaresnis,
- **socialiniu ramsčiu**, nes geresnės viešojo transporto sistemos ir spūsčių sumažinimas padarys teigiamą poveikį piliečių gyvenimo kokybei ir visuomenės sveikatai; be to, bus sudarytos geresnės galimybės skurdėsių rajonų ir bendruomenių gyventojams patekti į miesto centrą, įsidarbinti, geriau pasinaudoti paslaugomis (sveikatos priežiūros, švietimo) bei kultūros vertybėmis.

Vaidmuo ir įsipareigojimai

11. Regionų komitetas pritaria išsamiam subsidiarumo principo suvokimui, kurį pademonstravo Komisija, kuri veiksmų plane pripažįsta, kad už judumo mieste politiką pirmiausia atsako vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijos, nors vietos lygiu priimti sprendimai dažnai būna susiję su nacionalinės ir ES politikos sukurta struktūra.

12. Europos Komisija laikosi požiūrio, kad galima daug pasiekti taikant partnerystės principą, kuris visiškai atitinka subsidiarumo principą ir visų valdymo lygių kompetencijos ir atsakomybės sritis;

13. šiame veiksmų plane pasiūlytos 20 priemonių iš esmės padės miestams ir regionams parengti tvarią judumo politiką bei atspindi daugumą RK anksčiau pateiktų rekomendacijų. Šios priemonės yra:

- informacijos ir geriausios praktikos mainai,

- informacijos ir gairių judumo mieste planams parengti viešas skelbimas,

- dialogas su viešojo transporto operatoriais, kad būtų apibrėžti savanoriški įsipareigojimai dėl keleivių teisių,

- interneto vadovas dėl neteršiančių transporto priemonių ir diskusijos su valstybėmis narėmis dėl priemonių į vairavimo egzaminus įtraukti energiją taupančius vairavimo būdus,

- judumo mieste observatorija,

- keletas judumo mieste tyrimų, įskaitant naudojimosi įvairiomis žaliosiomis zonomis Europos Sąjungoje tyrimą.

14. Komisijos judumo mieste veiksmų planas sudaro galimybę sukurti ES struktūrą, skirtą padėti vietos, regionų ir nacionalinėms valdžios institucijoms imtis veiksmų miestuose, kuriuose būtina vystyti tvaraus transporto tinklus ir įgyvendinti naujus technologinius sprendimus atsižvelgiant į kompetencijos ir atsakomybės ribas, įdiegti priemones, kurias įgyvendinus ES piliečiai galėtų naudotis ekologiško transporto rūšimis miestuose ir pasikeistų judumo mieste būdai, siekiant įgyvendinti aplinkosaugos ir konkurencingumo bei socialinės sanglaudos tikslus;

15. Europos Komisijos veiksmų planą sudaro 6 temos, kurias padiktavo konsultacijos dėl žaliosios knygos. Kiekvieną temą verta pakomentuoti plačiau.

Integruotos politikos propagavimas

16. Galbūt svarbiausia iš trijų pasiūlytų priemonių šia tema – parama vietos valdžios institucijoms rengiant tvaraus judumo mieste planus, apimančius keleivinį ir krovinį transportą miestuose ir užmiestyje. Šiai priemonei Regionų komitetas yra jau anksčiau tvirtai pritaręs ⁽⁸⁾.

17. dar vienas įdomus pasiūlymas, kuriam verta pritarti, – tai pasiūlymas į tvarios energetikos planus, kuriuos turi parengti Merų pakte ⁽⁹⁾ dalyvaujantys miestai, įtraukti judumo mieste aspektą, kad būtų propaguojamas integruotas požiūris, susiejantis energetiką ir klimato kaitą su tvaraus transporto ir judumo klausimais;

⁽⁸⁾ Žr. 3 išnašą.

⁽⁹⁾ www.eumayors.eu

18. be to, Komisija numato galimybę teikti informaciją apie tvaresnį judumą mieste priemonių ir regioninės politikos tikslų sąsają, įskaitant sąsają tarp miesto transporto ir transeuropinio transporto tinklo.

Dėmesys piliečiams

19. pripažįstama, kad piliečių teisės ir informacija, susijusios su patikimumu, sauga ir pan., yra būtinos siekiant paskatinti piliečius važiuoti autobusais, tramvajais, metro ir kitomis viešojo transporto rūšimis. Komisija ketina nustatyti ES geriausios praktikos pavyzdžius ir pasirūpinti, kad būtų savanoriškai prisiimti išpareigojimai sustiprinti keleivių teises naudojantis viešuoju transportu – iniciatyva, kurią Regionų komitetas jau yra anksčiau parėmęs ⁽¹⁰⁾;

20. Europos Komisija ketina dirbti su viešojo transporto operatoriais ir kitais subjektais, kad būtų paprasčiau teikiama kelionės informacija, kad galiausiai būtų sukurtas naudotojams skirtas internetinis kelionių viešuoju transportu portalas ES lygiu, ypatingą dėmesį skiriant pagrindinėms TEN-T tinklo bei jų vietos ir regioninėms jungtims, kaip yra anksčiau siūlęs Regionų komitetas ⁽¹⁰⁾;

21. Komisija siūlo pradėti tyrimą, susijusį su naudojimosi žaliomis zonomis taisyklėmis visoje ES, kuris turėtų paskatinti keistis gerosios praktikos pavyzdžiais. Šis pasiūlymas paremtas Regionų komiteto siūlymu ⁽¹⁰⁾ skirti europinį apdovanojimą už įdomias transporto srities iniciatyvas, kurias galima įgyvendinti ir kitose valstybėse; šis apdovanojimas būtų panašus į ES mėlynosios vėliavos programą ir būtų skiriamas vietovėms, kuriose aplinkos taršos lygis yra žemas, o spūsčių – maži (Žaliosios vėliavos programa). Europos Komisija siūlo, kad Europos judumo savaitei būtų patobulinta esama apdovanojimo programa ir skirtas specialus apdovanojimas, skatinantis patvirtinti judumo mieste planus;

22. kadangi energiją taupantis vairavimo būdas yra privaloma profesionalių vairuotojų mokymo ir vairavimo egzaminų dalis, Komisija aptars su valstybėmis narėmis, ar energiją taupantis vairavimo būdas galėtų būti įtrauktas į neprofesionalių vairuotojų vairavimo egzaminą.

Ekologiškas miesto transportas

23. Europos Komisija mano, kad ES lygio veiksmai gali padėti sustiprinti naujų ir švirių transporto priemonių, technologijų ir alternatyvių degalų rinką. Todėl ji siūlo ir toliau remti iš septintosios bendrosios mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir

demonstracinės veiklos programos finansuojamus mokslinių tyrimų ir demonstracinės veiklos projektus, kad būtų galima į rinką pateikti mažiau teršiančias arba iš viso neteršiančias transporto priemones ir alternatyvius degalus, konkrečiai nurodant Europos ekologiškų automobilių iniciatyvą ⁽¹¹⁾, pagal kurią plėtojamos elektra varomos transporto priemonės ir atitinkama infrastruktūra miestuose;

24. bus parengtas internetinis vadovas dėl švirių technologijas naudojančių ir energiją taupančių transporto priemonių, remiant bendrus transporto priemonių, skirtų viešosioms paslaugoms teikti, viešuosius pirkimus;

25. kai tik bus sukurta ES sistema išorės sąnaudoms internalizuoti, Komisija inicijuos tyrimą dėl internalizavimo miestams aktualių aspektų; šiame tyrime bus apsvarstytas kainodaros sprendimų veiksmingumas ir efektyvumas, dėl kurių vartotojas turi padengti išorės sąnaudas (aplinkosaugos, spūsčių ir kitas sąnaudas).

Didesnis finansavimas

26. Regionų komitetas ⁽¹⁰⁾ konkrečiai rekomendavo paremti pasiūlymą, kad Europos finansavimas ir bendras finansavimas miesto transporto projektams priklausytų nuo to, ar parengti integruoti judumo mieste planai, toliau didinant ES paskatas rengti tokius planus. Regionų komitetas remia nuostatą įgyvendinti Europos finansines priemones sudarant galimybes bendrai finansuoti judumo mieste planus, jeigu yra sudaryti viešojo-viešojo/viešojo-privataus sektorių judumo mieste susitarimai, kurie pritrauktų lėšas iš privačiojo sektoriaus ir vietos, regioninių ir nacionalinių finansavimo programų;

27. Komisijos veiksmų plane teigiama, kad ES finansavimas, įskaitant EIB priemones, gali svariai paskatinti ir pritraukti privačias lėšas, taip padedant vietos valdžios institucijoms parengti novatoriškas viešojo ir privataus sektorių partnerystės programas. Komisija norėtų padėti valdžios institucijoms ir suinteresuotiems subjektams išanalizuoti dabartines finansavimo galimybes ir sukurti novatoriškas viešojo ir privataus sektorių partnerystės programas;

28. Be to, Komisija pripažino, kad ji turėtų toliau remti CIVITAS iniciatyvą ir ne tik trečiosios kartos projektus, kurie buvo pradėti įgyvendinti 2008 m., kaip anksčiau jau yra sakęs Regionų komitetas ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Žr. 3 išnašą.

⁽¹¹⁾ http://ec.europa.eu/research/transport/info/green_cars_initiative_en.html

Keitimasis patirtimi ir žiniomis

29. Europos Komisija ketina pradėti tyrimą, kaip geriau rinkti duomenis apie miesto transportą ir judumą bei sukurti virtualų forumą keistis informacija, duomenimis ir statistika, stebėti raidą bei lengviau keistis geriausios praktikos pavyzdžiais remiantis jau esamomis iniciatyvomis ⁽¹²⁾. Šiai priemonei Regionų komitetas jau yra anksčiau pritaręs.

Judumo mieste optimizavimas

30. Europos Komisija, norėdama palengvinti modalinį perėjimą prie ekologiškesnių transporto rūšių ir efektyvios krovinių logistikos ir kad būtų išsklaidytas nerimas, planuoja 2010 m. surengti konferenciją, skirtą miesto kroviniui transportui. Šiai iniciatyvai Regionų komitetas jau yra anksčiau pritaręs;

31. Be to, Komisija numato pagalbą, skirtą pažangiosioms transporto sistemoms taikyti, tikėdamasis, kad naudojant tarptinklinius komunikacijos protokolus ir duomenų perdavimą pagerės judumas mieste, pavyzdžiui, elektroninių bilietų išdavimo ir mokėjimo, eismo valdymo, kelionės informacijos ir kt. srityje.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS**REGIONŲ KOMITETAS**

32. pritaria Europos Komisijos judumo mieste veiksmų planui ir remia pasiūlytas priemones, kadangi jos nepažeidžia subsidiarumo principo ir pagrindinių vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijų įsipareigojimų, tikėdamas, kad judumo mieste iššūkiams yra ne mažiau svarbūs už regioninio ir tolimojo susisiekimo transporto infrastruktūrą ir kad visais atvejais šios priemonės sudaro papildomą vienokios ar kitokios regioninės veiklos dalį;

Modalinio perėjimo prie viešojo transporto finansavimas

33. mano, kad tik technologinių priemonių (naujos variklių technologijos, geresnių degalų ir kitų patobulinimų), kurioms parama teikiama pagal Septintąją bendrąją programą, nepakaks, kad būtų sukurtos kokybiškos, saugios ir prieinamos viešojo transporto sistemos, ir įgyvendintas svarbus modalinis perėjimas, o miestuose sumažėtų spūsčių; būtina skatinti modalinį perėjimą prie visų viešojo transporto rūšių, dviračių ir vaikščiojimo pėsčiomis;

34. todėl kalbant apie ES finansuojamus projektus, ragina Komisiją skirti reikiamą dėmesį judumo mieste projektams, tenkinantiems aiškius tvarumo kriterijus ir įgyvendinamus ES miestuose ir užmiestyje, pasitelkiant struktūrinius fondus ir sanglaudos politika, Europos investicijų banką ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką (ERP);

⁽¹²⁾ Pavyzdžiui, www.eltis.org

35. be to, planuojamoje ES finansinių perspektyvų peržiūroje ragina atsižvelgti į transporto poreikius, visų pirma turint omenyje tai, kad finansuojami judumo mieste planai gali inėsti svarų indėlį į tvarų didmiesčių zonų ekonominį, aplinkos ir socialinį vystymąsi;

36. remia Europos Parlamento pasiūlymus, kad 2014–2020 finansinėje perspektyvoje turėtų būti išanalizuota galimybė sukurti Europos finansinę priemonę, leidžiančią bendrai finansuoti:

- mobilumo mieste planus, ir
- investicijas į judumą mieste ir metropolinėje zonoje, kuris atitiktų ES aplinkosaugos bei socialinius ir ekonominius tikslus.

37. mano, kad šios priemonės yra pagrįstos, nes sukūrus kokybiškas, saugias, prieinamas ir plataus masto viešojo transporto sistemas Europos miestuose ir užmiestyje būtų galima:

- sustiprinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą sumažinus spūstis ir transporto sąnaudas, geriau valdyti keleivių ir prekių srautus, sukurti darbo vietas viešojo transporto sistemoms paremti ir pasiekti tokių investicijų svėro poveikį ⁽¹³⁾;
- pagerinti aplinkos kokybę sumažinus šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų teršalų išmetimą, sumažinti transporto srautus keliuose ir taupyti energiją ⁽¹⁴⁾, pagerinti oro kokybę bei sumažinti žalą sveikatai (kvėpavimo takų, širdies ir kraujagyslių susirgimai);
- sustiprinti socialinę ir teritorinę sanglaudą ⁽¹⁵⁾ padidinus gyventojų judumą, pirmiausia skurdžiuose priemiesčiuose gyvenančių atskirtų bendruomenių narių, tuo pačiu metu pagerinant miestų centruose gyvenimo bei turistų lankomų vietų sąlygas.

⁽¹³⁾ Viešojo transporto investicijų daugiklio efektas nuo 2 iki 2.5 vietos ir regionų ekonomikai – EB penktoji bendroji programa (2005 m.); Transecon tyrimas.

⁽¹⁴⁾ Miestuose, kuriuose viešajam transportui tenka didelė modalinė dalis galima sutaupyti nuo 400 iki 500 kg degalų, tenkančių vienam gyventojui per metus (Tarptautinė viešojo transporto sąjunga (UITP)).

⁽¹⁵⁾ Žr. 5 išnašą.

Kompleksinis požiūris į urbanistikos politiką

38. mano, kad būtina didesnė Europos visų sričių politikos ir iniciatyvų dermė, o svarbiausia kompleksinis požiūris į urbanistikos ir erdvinio planavimo politiką, kad iniciatyvos spūsčių ir aplinkos taršos problemoms spręsti rengiant kompleksiniu, tvaraus judumo mieste planus didmiesčiuose, neprieštarautų, pavyzdžiui, miestų planavimo ir būsto politikai;

39. dar kartą pakartoja, kad pritaria tvaraus judumo mieste planų rengimui, bent jau didesniuose miestuose, miestų zonose ir užmiestyje; tokie planai padėtų spręsti prieinamumo visiems gyventojams problemas ir patenkinti krovinių transporto poreikius šiuose rajonuose bei sumažinti spūstis, poveikį aplinkai ir sveikatai;

40. pritaria skatinamųjų priemonių ES lygiu įgyvendinimui, kad tam tikruose miestuose ir užmiestyje miesto ir didmiesčio transporto projektų Europos finansavimas ir bendras finansavimas būtų skiriamas tik tuo atveju, jeigu yra sudaryti tvaraus judumo mieste planai bei priimti judumo mieste susitarimai, kurie, įgyvendinant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės susitarimus, pritrauktų lėšas iš privačiojo sektoriaus ir vietos, regioninių ir nacionalinių finansavimo programų;

41. pripažįsta, kad daug miestų jau yra parengę judumo planus, tačiau mano, kad jeigu tokio požiūrio laikysis visi svarbiausi miestai aktyviai dalyvaudant suinteresuotiesiems subjektams, miestai ir toliau galės pritaikyti judumo planus atsižvelgdami į savo aplinkybes, o Komisija galėtų parodyti priemonės pridėtinę vertę ES lygiu;

42. atkreipia dėmesį į tai, kad kaip ir anksčiau Europos Komisija ragina vietos valdžios institucijas rengti ir įgyvendinti tvaraus judumo mieste planus⁽¹⁶⁾, Europos Komisija turėtų paskatinti valstybes narsiekti, kad šie planai taptų privalomi visiems dideliems miestams arba užmiesčio teritorijoms ir sukurti atitinkamas paskatas miestams ir regionams, kad vietos valdžios institucijos būtų skatinamos rengti tokio pobūdžio planus;

43. ragina padidinti CIVITAS iniciatyvai skirtą finansavimą, tačiau tik tam, kad pagal CIVITAS iniciatyvą būtų įgyvendinami ne tik demonstracinės veiklos projektai ir keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais, bet padedama propaguoti judumo mieste planus ir juos įgyvendinti;

44. ragina Komisiją toliau skatinti rengti ir įgyvendinti judumo mieste planus pradedant kasmet skirti Europos apdovanojimą už įdomias transporto srities iniciatyvas, kurias galima įgyvendinti ir kitose valstybėse narėse; šis apdovanojimas pagal ES žaliosios vėliavos programą būtų skiriamas miestams, kurie, pvz., parengė judumo mieste planus ir sumažino aplinkos taršą ir spūstis mieste arba pasiekė puikių rezultatų transportų rūšių pasiskirstymo srityje (Modal Split);

45. rekomenduoja Komisijai patvirtinti keletą rodiklių, kuriais remiantis būtų teikiamas miestų žaliosios vėliavos apdovanojimas, tačiau pripažįsta, kad ne visiems miestams bus vienodai lengva sumažinti taršą (oras ir triukšmas) ir spūstis (greitis ir kelionių patikimumas) dėl didelės miestų ypatumų ir miesto transporto charakteristikų įvairovės;

46. ragina, skiriant apdovanojimą miestams pagal „žaliosios vėliavos“ programą, atsižvelgti ir į ekologiškos mąstysenos skatinimą miestuose, pvz., alternatyvių transporto priemonių naudojimo skatinimą (įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus arba propaguojant kitas alternatyvias transporto priemones ir kt.);

Modalinio perėjimo skatinimas transporto srityje

47. pripažįsta, kad ES piliečiai, atsižvelgiant į tai, kad jie turi kur kas geriau informuoti klimato kaitos klausimais, gali būti daug labiau linkę pritarti priemonėms, priverčiančioms naudotoją padengti transporto sistemų išorės sąnaudas (aplinkos apsaugos, spūsčių ir kitas sąnaudas) tais atvejais, kai valdžios institucijos neinvestuoja į viešąjį transportą – laikantis principo „teršėjas moka“;

48. ragina Komisiją skubiai pradėti siūlomą tyrimą dėl miestams aktualių aspektų, susijusių su transporto rūšių išorės sąnaudų internalizavimu, kad būtų patvirtintos priemonės, padėsiančios nustatyti pusiausvyrą tarp skirtingų transporto rūšių⁽¹⁷⁾ ⁽¹⁸⁾ sąnaudų ir įgyvendinti tausesnes transporto sistemas miestuose;

49. mano, kad Europos Komisijos gairės dėl įvairių būdų atspindėti judumo išorės sąnaudas transporto kainose skatins visuomenę remti švarias transporto rūšis ir padėti modaliniams poslinkiams, taip pat leis piliečiams suprasti, kad individualios transporto priemonės tik „atrodo“ ekonomiškesnės, kadangi išorės sąnaudos neatsispindi ekonominėse sąskaitose už transportą;

50. pritaria Komisijos paramai, skirtai moksliniams tyrimams, susijusiems su švariomis, efektyviai energiją naudojančiomis transporto priemonėmis ir alternatyviais degalais, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad nors technologinės naujovės padės vykdyti aplinkosaugos darbotvarkę, reikalinga ir modaliniam poslinkiui pasiekti skirta priemonė, kad būtų galima spręsti aplinkosaugos ir spūsčių problemas miestuose.

⁽¹⁷⁾ Geležinkelio ir autobusų bilietai keleiviams brangsta greičiau nei naudojimosi asmeniniais automobiliais sąnaudos. Europos aplinkos agentūra. Ataskaita 3/2004.

⁽¹⁸⁾ Darnusis ateities transportas. Siekis sukurti integruotą, technologiskai pažangią ir vartotojams patogią transporto sistemą (pranešėjas Vaino Hallikmagi). CdR 146/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ Teminė miestų aplinkos strategija – COM (2005) 718

Didinti keleivių teises

51. pritaria Europos Komisijos pasiūlymams dėl keleivių teisių ir informacijos apie saugą ir patikimumą teikimui, bet atsižvelgdamas į tai, kad šie pasiūlymai taikomi tik savanoriškiems įsipareigojimams, pagrįstiems ES geriausia praktika, ragina Komisiją sustiprinti šių pasiūlymų galimą poveikį remiant komunikacijos ir

informavimo kampanijas visose valstybėse narėse, bendradarbiaujant su nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijomis;

52. ragina į tokias informavimo kampanijas įtraukti informaciją dėl judumo mieste priemonių ir Europos piliečių pasirenkamų judumo būdų poveikio Europos ir jos regionų aplinkai ir ekonomiam konkurencingumui.

2010 m. balandžio 15 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmas pirmininko pavaduotojas
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO*
